

Кузьмін П.О., здобувач другого рівня вищої освіти ОС «Магістр» спеціальності
«Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва»
Науковий керівник – Приліпко Т.М., док. с.-г. наук, професор
Подільський аграрно-технічний університет, м. Кам'янець-Подільський, Україна

ІДЕНТИФІКАЦІЯ І СИСТЕМА ПРОСТЕЖУВАНOSTІ РИБНИХ ПРОДУКТІВ І АКВАКУЛЬТУРИ

Актуальність. Процедурна інструкція Комісії Кодекс Аліментаріус (17-е видання об'єднаної програми ФАО/ВООЗ із харчових стандартів) визначає простежуваність як «здатність простежувати за рухом харчових продуктів через певні етапи виробництва, обробки та розподілу». Згідно з ДСТУ ISO 22005:2009 «Простежуваність у кормових та харчових ланцюгах. Загальні принципи та основні вимоги щодо розроблення та запровадження системи (ISO 22005:2007, IDT)» простежуваність означає «здатність прослідкувати переміщення харчового продукту через визначений етап виробництва, оброблення та дистрибуції». Простежуваність сприяє отриманню інформації про придатність, історію та джерело походження харчових продуктів і не робить їх безпечними, але є інструментом управління, що дозволяє забезпечити безпечність й дає змогу вживати заходи, якщо сировина чи продукція виявиться небезпечною (наприклад, вилучення або відкликання). Стандартами простежуваності продукції рибного промислу та аквакультури є: три стандарти, розроблені Норвезьким інститутом рибного господарства і аквакультури на підставі консенсусу для реєстрації та обміну інформацією про простежуваність у мережі морепродуктів (стандарт вирощеної риби в аквакультурі, стандарт виловленої риби і технічний стандарт); *CEN(ЕКС) TraceFood (TraceCore XML* – електронний обмін даними про простежуваність).

Мета простежуваності – визначання відповідальних організацій у харчових ланцюгах, підтримування цілей безпечності та/або якості продукції рибного промислу та аквакультури, відповідність технічним умовам замовника, установлення їх походження або джерела, сприяння перевірці конкретної інформації стосовно продукції, надання інформації відповідним зацікавленим учасникам і замовникам, дотримання будь-яких місцевих регіональних, національних або міжнародних законодавчих чи нормативних документів, коли доречно – поліпшення ефективності, продуктивності та прибутковості організації, сприяння вилученню або відкликанню продукції.

Результати досліджень та їх обговорення. За імплементації системи простежування передбачається можливість на будь-якому визначеному етапі харчового ланцюга (від виробництва до реалізації) ідентифікувати походження сировини (на один крок назад) і місце її переробки (один крок вперед), відповідно до цілей інспекції та сертифікації продуктів рибного промислу і аквакультури, Передбачена відповідальність певного оператора ринку на кожному етапі харчового ланцюга.

Необхідність простежуваності передбачає: виконання вимог специфічних умов безпечності харчової продукції ЄС, відповідно до ст. 18 Регламенту Ради 178/2002 від 18.01.2002 р. «Про заснування загальних принципів та вимог

законодавства про харчові продукти...», а саме – простежуваність «харчових продуктів, кормів, продуктів харчування тварин та будь-якої іншої речовини, яка має бути або, можливо, буде включена до продуктів харчування або корму, повинна бути встановлена на всіх етапах виробництва, переробки та розподілу»; інші умови ЄС, щодо вимог про простежуваність відповідно до Додатку III, Розділу VII Регламенту (ЄС) № 853/2004 «Про встановлення спеціальних правил гігієни для харчових продуктів тваринного походження» (вимоги, що застосовуються до операторів, які виловлюють, поширюють двостулкових молюсків, покривників, червононогих тощо) та Статті 12 Регламенту 1005/2008 «Встановлення системи ЄС для запобігання, стримування та ліквідації незаконного, невідомого та нерегульованого рибальства» (вимога про сертифікацію промислу для торгівлі з ЄС у риболовецьких продуктах з 01 січня 2010 року); добровільні схеми сертифікації, пов'язані з виробничими умовами, створення «ланцюга відповідальності» (глобальна GAP – належна практика аквакультури; морська наглядова рада; аквакультурна наглядова рада; Інститут Островів Землі (Дружня до дельфінів); застосування найважливіших інструментів для визначення джерела виникнення проблем щодо харчової безпеки (управління інцидентами – зворотна простежуваність, простежуваність, вилучення та відкликання продукту; контроль виконання програми моніторингу залишків забруднювачів; управління ризиками за застосування контролювання «від лану до столу»).

Принципи відслідковування (відстеження) продуктів, як інструменту у системі контролювання та сертифікації харчових продуктів, регламентовані вимогами САС/GL 60–2006. Ключовими елементами системи простежуваності є: ексклюзивний список постачальників; прийняття інформації на вході та ведення обліку (постачальник, код партії постачальника, код партії оператора); розділення партій під час обробки та зберігання, коли змінюється партія надходження сировини (пакетне кодування кінцевого продукту); відправка супровідних записів (вантажоодержувач, код партії постачальника; зберігання записів та повернення (мінімальний період).

Стосовно будь-якої партії рибного промислу та аквакультури оператор повинен забезпечити процес управління і ведення обліку для зберігання, наскільки це практично можливо, цілісності інформації, переданої оператору постачальником рибопродуктів; передавання інформації про відправлення партії вантажоотримувачу, що в подальшому дозволяє оператору визначити постачальника та будь-яку інформацію про простежуваність, передану оператору постачальником.

Процедура вилучення відбувається, коли товар не досяг користувача чи споживача, а відкликання – коли продукт досяг користувача чи споживача. Підприємство повинно мати план письмового відкликання чи вилучення (виняток, наприклад, первинні виробники), зобов'язання щодо виконання відкликання або вилучення: добровільно (коли невідповідний товар відправлено), на вимогу компетентного органу, вказавши причини та обсяг процедури, повідомлення про вилучення. Перевірка системи простежуваності передбачає наявність: чітко визначених постачальників та походження продукції; коду партії для її ідентифікації з повним відображення в ньому відповідної інформації; коду етикетки кінцевої рибної продукції, що дозволяє простежити шлях

її проходження; сформульованого плану письмового відкликання чи вилучення, підтвердженого документально; всіх доступних даних про постачальників та клієнтів; доступних планів торгового розповсюдження товарів.

Висновок. Імплементція і дотримання процедур системи простежуваності гарантує належний дієвий державний контроль за безпечністю продукції рибного промислу та аквакультури.

УДК 636.2:636.033

Канатбол Е. студент IV курсу напрямлення підготовки «Технологія виробництва і переробки продукції животноводства»

Научный руководитель – Кулатаев Б. Т., кандидат с.-х. наук, профессор
Казахский национальный аграрный университет, г.Алматы, Казахстан

СЕЛЕКЦИОННО-ГЕНЕТИЧЕСКИЕ АСПЕКТЫ ПОВЫШЕНИЯ ПЛОДОВИТОСТИ ОВЕЦ ПОРОДЫ КАЗАХСКИЙ АРХАРОМЕРИНОС

Повышение экономической эффективности овцеводства, его конкурентоспособность тесно связаны с ростом продуктивности животных и улучшением качества получаемой от них продукции.

Прогресс в этом направлении определяется уровнем селекционно-племенной работы, применением прогрессивных технологий ведения отрасли, обеспечивающих полное и всестороннее использование биологических возможностей животных для увеличения производства мяса, шерсти, молока и другой продукции. Этим требованиям в наибольшей степени отвечают породы овец мясо-шерстного направления. Они характеризуются высокой мясной и шерстной продуктивностью, а также хорошей оплатой корма продукцией.

В увеличении производства продукции овцеводства огромную роль играет его интенсификация на основе повышения многоплодия маток, скороспелости овец, совершенствования технологии выращивания и откорма молодняка.

Целью работы Целью наших исследований являлась разработка селекционных, генетических и биотехнологических методов повышения плодовитости овец породы казахский архаромеринос.

Методы исследования: Научно-производственные опыты по совершенствованию и изучению эффективности отбора и подбора овец по многоплодию, влияния различных вариантов отбора и подбора баранов и маток по многоплодности на их воспроизводительные качества при внутривидовой селекции, жизнеспособности, роста и развития подопытного молодняка, их мясной и шерстной продуктивности проведены в хозяйстве «Костобе» Райымбекского района Алматинской области.

Результаты исследований. Многие селекционеры и работники овцеводства при совершенствовании стад овец, а иногда и пород в целом, не всегда уделяют должного внимания вопросам повышения плодовитости овец. Между тем, это является важным резервом ускоренного воспроизводства стада, производства большего количества шерсти и баранины.